

הרעיון היהודי

לעיון

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו
ישי ז"ל בן יהודה הי"ו
אחיה ז"ל בן שלום הי"ו
איתן יצחק ז"ל בן ברוך הי"ו
צופיה ז"ל בת מטילדה הי"ו

א

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א
בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי"
רח' שמריה 11 ת.ד. 6918 ירושלים
02-5823540

קורבן עולה מהצאן והבקר

המביאים יחיד ציבור שותפים.^א

הסיבה חובה, נדר ונדבה.^ב

מהיכן מביאים מהארץ ומחוץ לארץ.^ג

מין הקורבן זכר - כבש, איל, שעיר עיזים, שעיר, עגל, פר.^ד

גיל הקורבן כבש - מבן שמונה ימים, ולכתחילה מבן שלוש ימים, עד בן שנה.
איל - מבן שנה ושלושים ואחד יום, עד בן שנתיים.
שעיר עיזים - מבן שמונה ימים, ולכתחילה מבן שלוש ימים, עד בן שנה.
שעיר - מבן שנה עד בן שנתיים.
עגל - מבן שמונה ימים, ולכתחילה מבן שלוש ימים, עד בן שנה.
פר - מבן שנה עד בן שלוש שנים.^ה

בדיקת מומים לפני הקדשת הקורבן בודקים אותו אם אין בו מום.
את קורבן התמיד בודקים ביום הכנסתו ללשכת הטלאים, ולאחר ארבעה ימים ביום השחיטה.^ו

הקדשה אחרי הבדיקה מקדישים את הקורבן לעולה.^ז

השקיה משקים את הקורבן מים כדי שיהיה נוח להפשיט את עורו.^ח

מקום השחיטה מוליכים את קורבן העולה למקום השחיטה שהוא בצפון המזבח.
צפון המזבח מתחיל מהכותל הצפוני של העזרה עד כותל המזבח, ומכותל האולם עד הכותל המזרחי של העזרה. מידותיו של צפון העזרה הם ששים אמה וחצי על שבעים ושש אמה.
תמיד של שחר נשחט בקרן צפונית מערבית של בית המטבחים על הטבעת השנייה, ושל בין הערביים בקרן צפונית מזרחית של בית המטבחים על הטבעת השנייה.^ט

עמידת הקורבן מעמידים את הקורבן כשפניו למערב ואחוריו למזרח.^י

^א רמב"ם מעשה הקורבנות פ"א ה"ב, ד, פ"ג ה"א.

^ב רמב"ם תמידין ומוספין פ"א ה"א, מעשה הקורבנות פ"ד ה"א.

^ג רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ח ה"א

^ד רמב"ם מעשה הקורבנות פ"א ה"ח.

^ה רמב"ם מעשה בקורבנות פ"א ה"ב-יד, עיין בכסף משנה להלכה יב שנדרים ונדבות אפשר להקריב לכתחילה מהיום השמיני.

^ו רמב"ם איסורי מזבח פ"א ה"א-ב, תמידין ומוספין פ"א ה"ט.

^ז תורת כוהנים פרשתא ב ה"ד, מקדיש בפה, עבודת הקורבנות סימן קמז ס"ק י"ג.

^ח רמב"ם תמידין ומוספין פ"א ה"ט בדין קורבן התמיד, לדעת הש"ך ביו"ד סימן לט ס"ק לב משקים כדי למנוע סירכות.

^ט רמב"ם בית הבחירה פ"ה ה"ט-טז, תמידין ומוספין פ"א ה"א.

^י רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"ד. הרמב"ם לא פירש אם אחורי הבהמה לצפון כמו בהעמדת הפר ביום כיפור, יומא לה; או שהוא סובר כשיטת רש"י ביומא לו. שאחורי הבהמה למזרח.

עמידת הסומך	הסומך עומד כשפניו למערב ואחוריו למזרח. ^{יא}
סמיכה	בעל הקורבן מניח את שתי ידיו בין שתי קרניו של הקורבן וסומך בכל כוחו, לא יהיה דבר חוצץ בין ידיו לבין הבהמה. ^{יב}
וידוי	בעולת נדבה מתוודה המקריב על ביטול עשה, ועל עוון לא תעשה שניתק לעשה. ^{יג}
נוסח הוידוי	המתוודה אומר: חטאתי, עוונתי, פשעתי, ועשיתי כך וכך וחזרתי בתשובה לפניך וזו כפרתי. ^{יד}
הקרבה בלי סמיכה	אין סמיכה בקורבן עולה של: ציבור, אישה, עיוור, גוי, עבד, חרש, שוטה, קטן ושליח הבעלים. ^{טו}
שותפים	שותפים המביאים קורבן עולה צריכים לסמוך, וסומכים זה אחר זה. ^{טז}
יורש	מי שמת והניח קורבן עולה, יורשו מביאו וסומך עליו. ^{יז}
הכנה לשחיטה	משכיבים את הבהמה על גבה, ראשה לדרום ופניה למערב, ומכניסים את צווארה בטבעת של המישמר העובד באותו שבוע. קורבן תמיד נשחט בטבעת קבועה לכל המישמרות, תמיד של שחר נשחט בקרן צפונית מערבית של בית המטבחים בטבעת השנייה, ותמיד של בין הערביים נשחט בקרן צפונית מזרחית של בית המטבחים בטבעת השנייה. ^{יח}
אחיזת הקורבן	מחזיקים בידיים את ידיו ורגליו של הקורבן. ^{יט}
עמידת השוחט	השוחט עומד במזרח ופניו למערב ובידו סכין מכלי שרת. ^כ
מחשבת השוחט	השוחט צריך לחשוב בזמן השחיטה לשם שישה דברים: (1) לשם הזבח - לשם קורבן עולה. (2) לשם הזבח - לשם בעל הקורבן. (3) שהזבח להשם ברוך הוא - לכבוד ה' יתברך. (4) שיקטירו לאישים - שכוונתו לשרוף את הנתחים לגמרי על האש ולא רק לצלותם. (5) שהקטרתו לריח בלבד - שכוונתו להעלות את ריח שריפת הנתחים מעל המזבח, ולא לצלותם בעזרה ואחר כך להעלותם על המזבח. (6) שריח זה נחת רוח לפני השם - לעשות נחת רוח לה' בזה שנעשה רצונו. בזמן קבלת הדם, הולכתו וזריקתו, צריך הכוהן לחשוב רק לשם הזבח ולשם הזבח. נעשתה העבודה בלי מחשבה, הקורבן כשר. ^{כא}
השחיטה	השוחט צריך לשחוט בצורה כזו שכל הדם יתקבל במזרק, לכן השוחט אווז את הקנה והושט בידו ומוציאם עם הורידים לאווירו של המזרק ושוחט. ^{כב}
קינוח הסכין	בגמר השחיטה, השוחט מגביה את הסכין, שלא יפול דם מהסכין לתוך המזרק, ומקנחו בשפת המזרק מצידו החיצוני. ^{כג}

^{יא} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג הי"ד.

^{יב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג הי"ג-יד.

^{יג} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג הי"ד.

^{יד} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"ו.

^{טו} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"ח, י.

^{טז} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"ט.

^{יז} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"ט.

^{יח} רמב"ם תמידין ומוספין פ"א ה"י-יא, בית הבחירה פ"ה הי"ד.

^{יט} רמב"ם תמידין ומוספין פ"א ה"י, וכן הדין בשאר הקורבנות, תפארת ישראל למסכת תמיד פ"א מ"א, לדעת הרא"ש, הראב"ד והמפרש לתמיד ל: סמ"ג עשין קצב, כופתים יד ורגל בכפיתה אחת ויד ורגל בכפיתה אחת.

^כ תמיד פ"ד מ"א, ותמה הלחם משנה בהלכות תמידין ומוספין פ"א ה"י מדוע הרמב"ם לא הזכיר דין זה, רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ז.

^{כא} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"י-יא, אפשר לחשוב בלב - ליקוטי הלכות זבחים מו: זבח תודה ד"ה לשם.

^{כב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ח.

^{כג} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ח.

קבלת הדם	הכוהן המקבל את הדם, אווז בידו הימנית את המזרק ומקבל את כל דם הנפש. אם קיבל דם בכמות קטנה שיש בה כדי הזאה, כשר. ^{כד}
הולכה	הכוהן מוליך בידו הימנית את הדם למזבח החיצוני, ונעמד כנגד קרן מזרחית צפונית של המזבח. ^{כה}
זריקה	הכוהן זורק מהדם שבמזרק זריקה אחת על קרן מזרחית צפונית של המזבח, בחציו התחתון, באופן שהדם יתפשט על הקיר המזרחי והצפוני של המזבח. אחרי כן הכוהן הולך לימינו, ונעמד מול הקרן המערבית דרומית של המזבח, וזורק על קרן זו באופן שהדם יתפשט על הקיר המערבי והדרומי של המזבח. אם נתן מתנה אחת בלבד, כיפר. ^{כו}
שיירי הדם	את שיירי הדם הכוהן שופך על היסוד הדרומי של המזבח. ^{כז}
תלית הבהמה	נוקבים חור ברגל השמאלית מעל הברך בין הגידים לעצם, ותולים את הבהמה בנקב זה על עמוד שבבית המטבחים. שור מפשיטים בלי תליה. ^{כח}
תחילת ההפשטה	מפשיטים את העור מצד הרגליים לצד הראש עד החזה. ^{כט}
חיתוך	הגיעו לחזה חותכים את הראש ואת הכרעיים, שהם החלק התחתון של הרגליים עד הברך. ^ל
השלמת ההפשטה	משלימים את הפשטת העור. ^{לא}
השלמת הניתוח	מנתחים את הקורבן לנתחים. ^{לב}
הדחה	נוטלים את הכרעיים, הכרס והקרביים ומדיחים אותם במים. את הכרס מדיחים בבית המדיחים, ואת הקרביים מדיחים על שולחנות השיש שבבית המטבחים. ^{לג}
הולכה	נוטלים את האיברים ומוליכים אותם לכבש. ^{לד}
מליחה	את האיברים מולחים מכל הצדדים כמו שמולחים בשר לצלי. ^{לה}
העלאת האיברים	מעלים את האיברים לראש הכבש, מסירים את גיד הנשה, ומשליכים אותו על הדשן שבאמצע המזבח. ^{לו}
זריקה ועריכה	זורקים את האיברים על האש, ומסדרים אותם שם בצורה מסודרת. ^{לז}
נסכים	קורבן עולת בהמה טעון נסכים שהם: סולת, שמן ויין. ^{לח}
שיעור הנסכים	לכבש ועז מביאים: עישרון סולת כלול ברבע ההין שמן, ורבע ההין יין, פרט לכבש הבא עם העומר שמביאים עמו שני עשרונים סולת. לאיל מביאים: שני עשרונים סולת כלולים בשלישית ההין שמן, ושלישית ההין יין.

^{כד} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ח, ביאת המקדש פ"ה הי"ח.

^{כה} רמב"ם פסולי המוקדשין פ"א הכ"ב-כג, מעשה הקורבנות פ"ה ה"ו.

^{כו} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ה ה"ו, פסולי המוקדשין פ"ב ה"א.

^{כז} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ה ה"ו, בית הבחירה פ"ב ה"א.

^{כח} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה.

^{כט} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה.

^ל רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה.

^{לא} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה.

^{לב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה-ט.

^{לג} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ו.

^{לד} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ד.

^{לה} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ד, איסורי מזבח פ"ה ה"א.

^{לו} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ד.

^{לז} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ד, בית הבחירה פ"ב ה"א.

^{לח} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב ה"א-ב.

לבקר מביאים: שלושה עשרונים סולת בלולים בחצי ההין שמן, וחצי ההין יין.^{לט}

המנחה קרבה כליל על גבי המזבח.^מ

מנחה

את היין מנסכים לספל המזרחי שעל גבי המזבח.^{מא}

יין

לשאלות ובירורים נוספים בנושא הר הבית ניתן לכתוב למייל

haraayon.hayehudi444@gmail.com

או להתקשר לרב יהודה קרויזר שליט"א, ראש ישיבת "הרעיון היהודי".

המעוניינים להפיץ גליון זה או לקבלו באופן קבוע,

נא לפנות לטל': 02-5823540

^{לט} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב ה"ד.

^מ רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב ה"א.

^{מא} רמב"ם תמידין ומוספין פ"י ה"ז, עיין ברמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב ה"א, בראב"ד שם, בכסף משנה שם, ובלחם משנה שם.